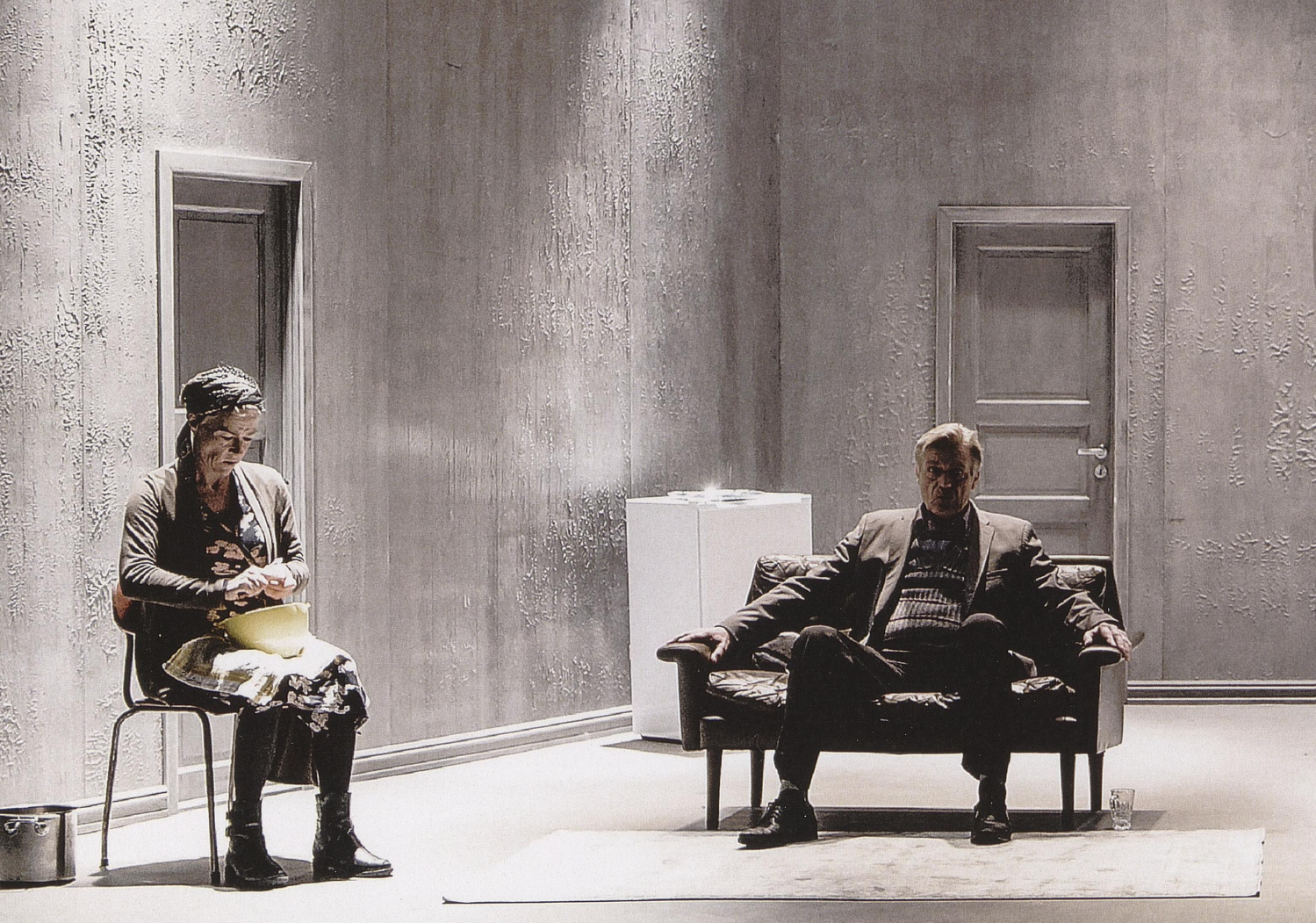




HVEM HAR ÆREN?

en komedie om æresdrap

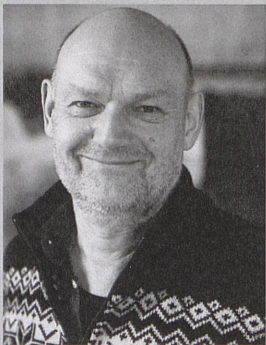




Pris kr. 50,-

Teatersjef og ansvarlig utgiver: Kim Bjarke. Redaksjon: Margareta Magnus Myhre, Hanne Lise Rørstad, Marte Kristiansen. Grafisk formgivning: Solveig Jevanord. Forestillingsfoto: Gisle Bjørneby. Foto forside: Fredrik Arff. Grafisk produksjon: Interface Media as. Oslo Nye Teater tar forbehold om endringer i programmet.





KJÆRE PUBLIKUM

Med *Hvem har æren?* ønsker vi å rette oppmerksomheten mot kvinneundertrykkelsen som finner sted i flere konservative innvandrers- og minoritetsmiljøer. Vi ønsker å sette fokus på en kultur hvor kvinners rettigheter er så godt som ikke-eksisterende. Der kvinner ikke har rett til å bestemme over eget liv og egen kropp.

To opphissede familiefedre har innkalt til familieråd. Den enes datter har kastet skam over begge familier. Nå skal æren gjenopprettes, men hvem er mann nok til å skyte henne? *Hvem har æren?* setter den patriarkalske machokulturen under satirisk behandling.

Som byens teater skal vi skape et variert teatertilbud til byens innbyggere og vi har mange kulturelle forpliktelser. En av dem er å ta del i Den offentlige samtalen; gjennom kunsten på scenen setter vi fokus på et av byens sosiale problemer. Stadig flere jenter i miljøet snakker åpent om den sosiale kontrollen de blir utsatt for, vel vitende om at de løper en livsfarlig risiko. Enkelte av dem beskriver Oslo som «et fengsel av systematisk sosial kontroll».

Forestillingen *Hvem har æren?* er en hyllest til de modige kvinnene og jentene som tør stå frem og fortelle sine historier, og som går først i kampen for personlig frihet og likestilling.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kim Bjarke', with a long, sweeping horizontal line extending to the right.

Kim Bjarke,
teatersjef

Professor Unni Wikan:

- KONTROLL OVER KVINNER GIR RESPEKT OG ÆRE

Tekst: Frode Stang

- Mange tror at sosial kontroll, æresvold og æresdrap har med menns sjalusi og ønske om å kontrollere kvinner å gjøre. Det er ikke riktig. Det handler om slekters kontroll over kvinner, sier professor Unni Wikan. Hun er en av få norske forskere som har våget å gå inn i problematikken rundt æresvold og æresdrap. Fordi mange forskere viker unna, finnes det svake empiriske data om dette i Norge.

Sosialantropologen Unni Wikan har i over førti år forsket på og gjort feltarbeid i Midtøsten og Asia. Og de siste 20 årene har hun vært sentral i debatten rundt innvandring og minoriteter her hjemme. Hun har skrevet flere bøker, blant annet om Fadime-drapet i Sverige, der kurdisk-svenske Fadime ble drept av sin egen far. Han ble senere ble dømt til livstid i fengsel.

I dag blir professor Wikan brukt som sakkyndig i rettssaker om æresvold og æresdrap i Norge og Sverige.

ÆRE, RESPEKT OG ØKONOMI

- I en del kulturer gir det stor status og respekt å ha kontroll over kvinner. Fordi det også handler om kontroll over hvem de skal gifte seg med. Kvinner blir brukt i ekteskapsallianser innen slekten eller mellom slekter. Det er vanlig at ektemannens familie betaler for kvinnen, forteller Unni Wikan. Æresdrap og æresvold forekommer i samfunn som vi kaller

«farsrettslige». Det betyr at barnet tar sin identitet rettslig sett kun fra farsiden, ikke fra morsiden. - Så det er essensielt å ha kontroll over kvinnen, så hun føder de rette barna. En jomfru har mye større økonomisk verdi enn en ikke-jomfru. Bruden skal være ubrukt, sier Wikan. Hun legger til at også kvinner er aktive i å opprettholde disse tradisjonene. - Vi vet ikke hvor og når tradisjonen oppsto, at det ga ære å ta livet av en kvinne i familien.

ORGANISERT KRIMINALITET

- Et æresdrap er en konsekvens av at en familie eller en slekt har havnet i vanære. Denne vanæren er påført familien fordi det ryktes at ei jente i familien har gjort noe udydig eller umoralsk.

Wikan er tydelig på at æresdrap er organisert kriminalitet.

- Det er alltid mange involvert i planleggingen. Drapet begås som regel av jentas egen slekt, oftest av en bror, men





Jentene blir oppfostret til å innordne seg. Ved å bryte ut, risikerer de å miste alt.

også av far, en fetter eller en onkel. Og drapet applauderes i miljøet. Den tapte æren gjenreises ved at den unge kvinnen drepes. Wikan understreker her at ære også kan gjenopprettes ved at kvinnen utstøtes fra slekten.

OGSÅ MENN DREPES

Tall fra Pakistan viser at en tredel av ofrene for æresdrap der er menn, som i de fleste tilfeller drepes av jentas farsfamilie.

- Dette er noe vi lett glemmer, sier Wikan. - Vi kan ta et konkret svensk tilfelle. Ei ung jente fikk seg en kjæreste som familien ikke godtok. Så lurte familien paret tilbake ved å gi inntrykk av at de aksepterte forholdet og skulle arrangere forlovelsesselskap. Da kjæresten kom hjem til dem, dynket de ham i brennende olje og hugget ham i hjel.

Hun unnslopp og har siden brutt med familien. Grunnen til at hun fikk gå, kan ha vært fordi familien ønsket å gi inntrykk av at det var et forsvarsdrap. Hadde de tatt henne også, ville det vært opplagt at det var et æresdrap. I retten hevdet de at den drepte hadde angrepet en sønn i familien. Foreldrene ble først frikjent og den mindreårige broren fikk 3-4 år i fengsel for drapet.

Mange i Sverige reagerte sterkt på dommen. Saken ble senere tatt opp på nytt og da ble foreldrene dømt til ti års fengsel og utvisning fra Sverige, mens sønnen fikk en mildere dom for medvirkning. Unni Wikan skrev om saken i sin bok *Om ære* i 2008.

- Men i noen kulturer tar de sjelden mannen. Særlig ikke hvis mannens slekt er sterkere enn egen slekt. Da risikerer de hevn fra mannens slekt, og det vil de ikke. Så de dreper heller sin egen datter. Det er ren logikk i dette.

BRUDD MED FAMILIEN KOSTER DYRT

- Gevinsten ved å innordne seg og ikke bryte ut er stor. Det er mye hengivenhet, lojalitet og kjærlighet for jenter som blir i slektskollektivet. Jentene blir oppfostret til å innordne seg. Ved å bryte ut, risikerer de å miste alt. De blir utstøtt. Det skal mye til for å klare den totale utstøtelsen. Noen sterke jenter får støtte av sin nærmeste familie, men familien blir utsatt for hets, rykter og fordømmelse fra miljøet, dersom jenter viser seg frigjorte og sterke. Og den børen kan bli for tung å bære for familien. Dette er den tapte æren. Det er derfor så få jenter bryter ut og følger sine drømmer eller kjær-

- Nå må menn stille opp for jentene - og komme seg opp på barrikadene!

ligheten. De ønsker ikke at deres foreldre eller søsken skal bli utsatt for denne fordømmelsen.

LAV KUNNSKAP OM UTBREDELSEN AV ÆRESVOLD I NORGE

I Norge har det vært forsket lite på sosial kontroll av jenter, utbredelse av æresvold og æresdrap, tvangsekteskap og skam. Unni Wikan, Inger Lise Lien og noen få andre er unntakene.

- Forskere vil ikke ta i det fordi man da må sette fokus på tradisjoner og kultur som er utbredt i en del innvandremiljøer. Forskerne er redde for å stigmatisere grupper. Hvordan skal man snakke om at æresrelatert vold er utbredt i eksempelvis en del kurdiske miljøer? Mange forskere er også redde for å bli stemplet som kulturfobe eller islamofobe. Jeg har kjent kolossalt på dette selv. Det er belastende å gå inn i denne problematikken. Og det er synd, fordi disse jentene fortjener vårt søkelys og vår støtte.

- Har det vært verdt prisen for deg?

- Vel. Hun nøler lenge før hun svarer. - Jeg hadde gjort det samme om igjen. Jeg hadde det.

- Hva har vært vanskeligst?

- Den moralske fordømmelsen av meg - som person. En ting er å kritisere den faglige forskningen jeg gjør, noe annet er å gå løs på meg. Man blir kjørt i senk, og det har til tider vært veldig tungt.

HVA KAN VI GJØRE?

- Endringen må komme innenfra. Samfunnet rundt kan gjøre en del. I Sverige er det satt fokus på æresrelatert vold, Norge har vært mye dårligere i så måte. Det er mye vi kan gjøre ved å opplyse og informere, megle, hjelpe jenter som har brutt ut i en overgangsfase. Men det viktigste er den innsatsen som kan komme innenfra miljøene. Men vi må si fra, vi må rope høyt at jentene skal ha de samme rettigheter og muligheter som andre norske jenter. Det er fantastisk at Oslo Nye nå setter temaet på dagsordenen, men det er ikke nok. Og det er heller ikke nok med skamløse jenter. Det er fabelaktig hva disse jentene gjør, men hvor er gutta i miljøene?

Det lyner i professorens vanligvis så milde øyne. - Nå må menn stille opp for jentene - og komme seg opp på barrikadene!







FEM OM SOSIAL KONTROLL OG HUMOR

Vi stilte fem personer følgende spørsmål om sosial kontroll, tvang og humor.

1 •
Har du kjennskap til personer som har vært utsatt for sosial kontroll, tvang, utstøtelse eller lignende fra familie/ miljø i Norge, og på hvilken måte?

2 •
Hvor utbredt vil du si at fenomenet sosial kontroll og tvang er i Oslo/ Norge?

3 •
Syns du det er viktig å bruke humor for å sette alvorlige temaer som dette på dagsordenen – og hvorfor?



**Shabana
Rehman
Gaarder**
komiker, forfatter
og frihet skjemper

1 •
- Ja både privat og offentlig kjenner jeg til flere eksempler på hvor personer er blitt utsatt for sosial kontroll. Særlig slår det ut på kvinner. Spesielt når det kommer til seksuelle og sosiale rettigheter, råderett over egen kropp, tanke og bevegelsesfrihet, og sist men ikke minst full yttringsfrihet, jeg har opplevd at mange menneskers rettigheter krenkes.

2 •
- Det er ingen tvil om at det er et problem i alle miljøer der flere verdier krysses. Men spesielt i lukkede miljøer er dette utbredt. Vi hører jo også nå om flere og flere aktivister, feminister og humanister som protesterer sterkere og sterkere mot sosial kontroll.

3 •
- Det er alltid viktig å bruke humor for å sette ting på dagsorden. Politisk satire, performance art, kreativitet og latter er en svært menneskelig måte å gjøre opprør mot undertrykkende maktstrukturer på.



**Shurika
Hansen**
student og samfunns-
debattant

1 •
- Jeg kjenner dessverre mange som er utsatt for sosial kontroll daglig inkludert meg selv. Selv har jeg vært og er i dag utsatt for utstøtelse, voldstrusler og hersketeknikker. Verste formen for tvang er et tilfelle der en gutt tok selvmord, og selv om jeg ikke vet om alle detaljene rundt dette så vet jeg at han hadde mye press fra familie og slektninger. Det er utrolig vanskelig å falle mellom to stoler, og i en sårbar tid som barn og ungdom blir denne byrden for mye å bære.

2 •
- Sosial kontroll er hverdagskost for minoritetskvinner og menn, tvang er litt mindre, eller kanskje mer skjult og vanskelig å få oversikt over? Det finnes forskjellige former for tvang, men tvangsekteskap, valg av utdanning, partner, klesstil, er de områdene jeg opplever står sterkest. Dette er også områder som berører mennesket sterkt og personlig, og ved å bli utsatt for tvang eller kontroll på disse områdene så blir mennesket fratatt sine grunnverdier og rettigheter. Selv opplever jeg det som en krenkelse når jeg blir fortalt at valg av partner ikke er godtatt av flere i miljøet jeg vokste opp i.

3 •
- Jeg syns det er veldig viktig å bruke humor på områder som vi ellers syns er tunge å prate åpent om. Dette fordi humor tar vekk litt av alvorligheten av tema samtidig som vi beholder kjernen i budskapet. Kanskje det skaper mer bevissthet og engasjement så lenge ingen føler seg krenket og utlevert.



Selda Ekiz

fysiker og programleder

1 •

- Ja, kjenner flere som har vært under sosial kontroll i flere år, noen få som har blitt giftet bort mot sin vilje og noen som har blitt utstøtt av familien sin på grunn av valg de har tatt som ikke har vært forenelig med det familien mener er riktig.

2 •

- Det aner jeg ikke, jeg synser ikke om slikt. Her er fakta viktig for at dette ikke blir mat for rasistene.

3 •

- Humor er en av de beste måtene til å nå ut til et større publikum. Det er god måte å åpne opp for debatt og dialog uten at de som blir utsatt for dette blir sett på som «skjøre fugler», og samtidig som at de som mener ære er viktigere enn livet kanskje blir latterliggjort og dermed ufarliggjort.



Assad Siddique

skuespiller

1 •

- Har sett eksempler på dette i større eller mindre grad gjennom hele oppveksten min og ikke minst selv vært gjenstand for det idet jeg ønsket å gifte meg med en norsk jente. Dette var ikke særlig populært verken i familien eller i miljøet, og med fare for å måtte bryte med familien giftet jeg meg likevel med henne. Omsider kom familiens velsignelse, og vi har nå vært sammen i 25 år.

2 •

- Jeg tror ikke tvang er så utbredt som sosial kontroll, men tror likevel ikke man skal undervurdere virkningen av det sistnevnte. I mange miljøer er det store konsekvenser for den enkelte forbundet med å trosse de moralske kodene, og selv om det ikke skulle være liv om å gjøre tror jeg likevel mange føler seg knebltet og begrenset av den kollektive konsensus innad i miljøet eller familien.

3 •

- Jeg tror det er helt avgjørende at vi kan bruke humor til å utforske slike alvorlige temaer, Humor lar oss senke garderen og ta inn budskapet uten å nødvendigvis måtte komme i verken angreps- eller forsvarsposisjon; den gir oss rett og slett et pusterom hvor det også blir mulig å få nye innsikter.



Linn W. Firdaos Nikkerud

samfunnsdebattant

1 •

- Alle opplever sosial kontroll. I så måte blir spørsmålet heller om jeg kjenner noen som har opplevd frihetsberøvelse som følge av den negative og ekstreme formen for sosial kontroll. Det har jeg. Alt i alt handler det om at det er kvinnen som bærer mannens/familiens ære, og når hun har handlet i strid med denne æren - har hun påført mannen eller familien skam. Dette har igjen ført til æresrelatert vold - både fysisk og psykisk. Det er sjeldent jeg har møtt på noen som har opplevd æresrelatert vold fysisk, men kjenner enkelte kvinner som har opplevd den psykisk.

2 •

- Tvang og sosial kontroll forekommer i alle kulturer, bare på forskjellige måter. I minoritetsmiljøer, varierer det fra kultur til kultur, familie til familie, individ til individ. Derfor er det vanskelig å generalisere og komme med et konkret tall for mitt vedkommende.

3 •

- Absolutt! Det er et fint virkemiddel som fører til folkeopplysning. Dette ved at folk samles for å belyses om en tragisk realitet for flere kvinner verden over. I følge FN utsettes 5000 kvinner for æresdrap årlig. Det er ikke alltid folk forstår hvor seriøst det er når de leser artikler om tema. Ved å visualisere hvor tragisk æresrelatert vold er, vil folk se det underliggende alvoret i hvor galt det faktisk kan gå. Dette igjen fører til en samfunnsplikt: dersom man kommer over kvinner eller menn som er utsatt for æresrelatert vold, enten fysisk eller psykisk, så er man nødt til å melde fra til politiet. Hvis man tier idet man bevitner urett, ja da har man indirekte akseptert den.





HVEM HAR ÆREN?

en komedie om æresdrap

av Ibrahim Amir
Oversatt av Øyvind Berg

Faren	TERJE STRØMDAHL
Moren	HELLE HAUGEN
Broren	PETTER VERMELI
Kvinnen	INE MARIE WILMANN
Svigerfaren	TROND HØVIK
Ektemannen	PÅL RØNNING
Elskeren	MARIUS NÆSS
Første politibetjent	KARI-ANN GRØNSUND
Andre politibetjent	HELLE HAUGSGJERD
Den fremmede kvinnen	HENRIETTE FAYE-SCHJØLL

Regi: Kim Bjarke • Scenografi og kostymer: Milja Salovaara • Lysdesign: Rolf Christian Egseth •
Lyd: Tore Gustavsen • Masker: Ingfrid Vasset • Dramaturg: Siri Løkholm Ramberg •
Inspisient: Tina E. Johansen Aas • Sufflør: Ane Lill Nerbøvik

NORGESPREMIERE OSLO NYE CENTRALTEATRET 23. FEBRUAR 2017

Spesiell takk til Faten Mahdi Al-Hussaini.
Takk til Unni Wikan, Linn W. Firdaus Nikkerud, Jan Bøhler, Fikseren for hjelp til stunts og våpen.



HABE DIE EHRE
von Ibrahim Amir
Teaterforlag: Nordiska ApS – København



UFARLIGGJØRING AV DET BETENTE

Tekst: Lasse Lønnebotn

Ine Marie Wilmann mener det er komedie på sitt beste. Terje Strømdahl er forberedt på at noen vil løpe rasende opp på scenen med en kniv. Hvem har æren? er ikke som noen andre fo-restillinger de har spilt i.

METALLDETEKTORTEATER

– Det var noen som sa etter en prøveforestilling: Du kan sitte igjen helt stille fordi det er så grusomt, eller le kjempehøyt.

Ine Marie Wilmann (32) snakker om stykket *Hvem har æren?*, der hun spiller den tvangsgiftede datteren som har flyktet med sin elsker. Tilbake sitter de vanærede familiene som avtaler å drepe henne. Det handler om æresdrap og kvinnekontroll, ømtålige temaer mange styrer unna. Her gjøres det til komedie.

– De beste komediene er dypest sett alvorlige. Og som skuespiller er det en glede å melde seg på i en debatt andre er redd for. Teatrets styrke er å

slenge det opp på scenen, male med bred pensel, tulle og ufarliggjøre det betente. Som med Charlie Chaplin og filmen *Diktatoren*. Du sier: «Se hvor latterlig disse destruktive kreftene er». Å le av det gjør det mindre farlig.

Hun smiler.

– Det begynner mørkt og stille, som en tragedie. Så kommer det en rekke overraskelser og det ender nesten som en crazy farse. Når du tror du vet hva som skal skje, skjer noe annet. Stykket er skrevet så genialt og er utrolig godt snekret sammen.

Ine sitter i skuespillerfoajeen på Centralteatret, den tidligere

festsalen som fremdeles lukter og smaker som om det er 1826 da salen ble bygget. Nå henger kostymer over klesstativ, rekvisitter står stablet omkring og teateransatte passerer til høyre og venstre. I forberedelsene til *Hvem har æren?* har ensemblet møtt norske jenter som har kjent den sosiale kontrollen på kroppen, som Faten Mahdi Al-Hussaini og Linn W. Firdaous Nikkerud.

– De sier: «Endelig er det noen etniske nordmenn som bryr seg. Endelig er vi ikke alene om kampen». De har lenge etterlyst storsamfunnets engasjement. Da ensemblet så filmregissør og menneskerettighetsforkjemper Deeyah Khans dokumentarfilm





om Banaz, en britisk-kurdisk jente på 21 år som ble æresdrept av sin familie, ble det helt stille i flere minutter. Det anslås at det er rundt 3000 tilfeller av æresvold i Storbritannia hvert år.

- Uten at noen tar tak i det! Og det er all grunn til å tro at det er like alvorlig i Norge.

- Hva håper du forestillingen kan bidra med?

- Jeg håper at de unge, sinte mennene som er fanget i denne kulturen kommer og ser på. Så håper jeg at de vil se hvor absurd dette er, og at det kanskje sås et frø av mot til å kjempe tilbake. Kanskje det kan skape engasjement og solidaritet hos majoriteten også.

- Kan det slå andre veien? At de blir fornærmet og rasende?

- Hvis de bare ser det fæle, tror jeg likevel det oppleves som god underholdning. Og hvis det er noe det skal gjøres narr av, så er det inngrodde holdninger om hva en mann skal være og hva en kvinne ikke skal være. Den patriarkalske kulturen er for absurd til ikke å tulles med.

- «Man må vokte seg for ikke å

bygge opp under fordommer mot islam og muslimer», sa forfatter og lege Mohammad Usman Rana?

- Ja, man skal vokte seg for å være kulturimperialist som trækker på andre. Men dette handler ikke om det. Æresvold og kvinnekontroll skjer, vi vet det jo. Og hvis det skjer med én jente, er det én for mye. De er våre søstre og døtre, og vi må ikke være redd for debatten.

Hun legger to hender på bordet.

- Deeyah Khan sa i et intervju at hun følte at hun aldri ble norsk nok til at samfunnet brydde seg om henne. Det var sterkt å høre. Å si at dette handler om «de andre», er farlig. Vi må bry oss og engasjere oss, samfunnets verste fiende er likegyldighet.

Hun vokste opp med en mor som abonnerte på det feministiske magasinet *Sirene* og en far som syntes det var helt greit at han lagde brøddeig og rullet ut boller. Hun fikk ikke 8. marsparoler stukket i håndflaten, men opplevde likevel at likestilling, solidaritet og personlig frihet var viktig.

- Jeg er veldig feministisk engasjert. Jeg mener at kvinnesak er menneskesak, som Hillary Clinton sa så fint.

- Nå som du har stiftet familie selv: Hvordan er fordelingen hjemme hos deg?

- Hos oss er det vel jeg som jobber mest, mens mannen min vasker og lager mat. Han gjør egentlig det meste hjemme. Hun smiler.

- Snekrer gjør han også. Jeg er best på å lese bøker. Heldigvis har jeg ikke sånne mannemenn i mitt liv.

- Mannemenn?

- Ja, gammeldagse menn som buldrer fram og skal være tøffe. Merkelig nok ser du fremdeles mannemenn i en del teaterforestillinger, à la Stanley i *En sporvogn til begjær*. Finnes de mennene ennå? Har ikke verden endret seg?

Fem år gammel spilte hun i Asbjørnsen og Moes *Reveenka* i barnehagen, og da var det gjort: Hun skulle bli skuespiller. I tenårene begynte hun å tvile på om hun hadde talentet, men hun ga seg ikke. Våren 2011 gikk hun ut





av Teaterhøgskolen, og hun debuterte på Teatret Vårt i Molde som Elis i *Blindpassasjer*. Siden har det skjedd mye: I 2015 fikk hun både Amanda-prisen, Kanon-prisen og Norsk Filmkritikerlags fagpris for rollen i filmen *De nærmeste*, og i fjor fikk hun Gullruten-prisen for rollen i TV-serien *Det tredje øyet 2*.

– Ja, jeg ble plutselig en pris-gris. Og det er ekstremt hyggelig. Men jeg holder beina på jorda, neste år deles det ut nye priser og det er ingen grunn til å dvele mer ved dette.

– Har du en drømmerolle?

Hun tenker seg om en god stund.

– Sonja Henie er det. En filmrolle jeg skal spille nå. Det er så mye å ta tak i der, hun var et komplekst menneske og jeg skal spille henne over ti år. Det blir en fantastisk utfordring.

– Hvordan går det med skøyteferdighetene?

– Jeg jobber med saken!

Hun ler hjertelig.

– Men like god som Sonja Henie blir jeg nok ikke.

Men først er det Oslo Nye og *Hvem har æren?*

– Å spille teater er den store kjærligheten. Du har lang prøvetid, du skal formidle historien og bære en forestilling kveld etter kveld. Og du skal møte et nytt

publikum hver gang. Jeg er spesielt glad i moderne dramatik, og heldigvis skrives det mye nytt, som *Hvem har æren?*.

Bak henne er de andre i ensemblet i gang med å forberede seg til dagens prøver. Ine



virker uforstyrret.

– Det er de personlige historiene som sitter tettest på kroppen – og det er de forestillingene jeg liker. Teater på sitt beste er en øvelse i empati. Å leve seg inn i andres historier skaper engasjement og empati.

Nå kommer også Terje Strømdahl (64), som spiller Ines brutale far. Mannen som skal brøle henne midt i fjeset og si: «For-

bannede høre! Hvordan skal jeg nå kunne vise ansiktet mitt? Jeg, som alltid har vært en høyt respektert mann i nærmiljøet!» Her er han, patriarken sjøl.

I flere år har han mast på sine sjefer om å sette opp mer farlig teater. Eller «Metalldetektorteater», som han kaller det, teater som er så betent og brennende aktuelt at du må screene publikum før de kommer inn i salen. Da *Hvem har æren?* dukket opp, var han raskt på pletten og meldte seg til regissør Kim Bjarke.

– Dette er et stykke der du tenker at noen i salen kan komme opp på scenen og blande seg i forestillingen på ufestlig vis, ha ha, sier han.

– Er du redd for at det skal skje?

– Nei.

Han er på vei ut på scenen med manuset i hånda. I mange år har han kjempet de homofiles kamp, nå opplever han at kampen må kjempes på nytt mot nye radikale krefter.

– Hele poenget med stykket er å få folk til å le av denne idiotiske æreskulturen, og æresdrap er den ytterste konsekvensen av denne kulturen.

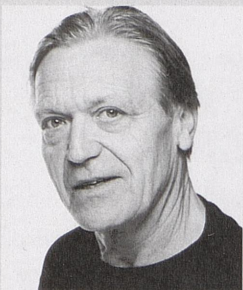
– Det føles meningsfullt?

Svaret kommer raskt.

– Det er sjelden jeg har følt at teater er mer meningsfullt enn dette. Og det er sann teater skal være. Meningsfullt og farlig.







Terje Strømdahl

Utdannet ved Statens Teaterhøgskole. Arbeidet ved de fleste norske scener. Frilanser siden 1992. Oppsetninger i utvalg: *Gutten i Den 25. timen* (Nationaltheatret), *MacMurphy i Gjøkeredet* (Den Nationale Scene), *Martin i Equus* og *Martin i Geita* (Trøndelag Teater), *Salieri i Amadeus* (Trøndelag Teater/Oslo Nye), monologen *Jeg er min egen kone* (Oslo Nye). Film og TV: *Over stork og stein*, *Frosset hjerte*, *Mørkets øy*, *Etterfølgeren*, *Mammon*, Jean Claude i *Rett hjem/Chez toi*, Sorte maske i *Halvsju*, *Portveien 2*. Arbeider som instruktør/pedagog ved KHiO. Priser: Heddaprisen for *Salieri i Amadeus*, Kritikerprisen for *Gutten i Den 25. timen*.



Petter Vermeli

Utdannet ved Statens Teaterhøgskole (KHiO, 2010-14) og Bårdar Akademiet. Medvirket i *Skjønnheten og udyret* på Christiania Teater, spilt Kaptein Krok i *Peter Pan* (Frognerparken) og Kalv Arnesson i *Olav den Heldige* (Landeparken, Sarpsborg). Om sommeren er han revyskuespiller i Hvalsommer-revyen i Sandefjord. Har jobbet som artist, konferansier og instruktør, og skrevet og produsert show og konserter. Medvirket i Oslo Nyes *Vrede*, *Teaterkonsert med sanger av Leonard Cohen*, *Lenge leve livet*, *Den glade enke*, *Jul i Blåfjell* og *Karius og Baktus*.



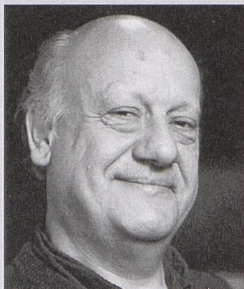
Helle Haugen

Utdannet ved Statens Teaterhøgskole og Statens balletthøgskole. Ansatt ved Oslo Nye siden 1989. Oppsetninger i utvalg: *Vrede*, *Doktor Proktors tidsbadekar* (Raspa), *Fravær*, *Lenge leve livet*, *Postkort fra Lillebjørn*, *Pseudonymet*, *Trollbyen*, *Kurt koker hodet* (Anne Lise), *Spring Awakening*, *Tatt av kvinnen* (Marianne), *Vildanden* (Hedvig), *Juleoratoriet*, *Pal Joey*. Har arbeidet ved Riksteatret (bl.a. tittelrollen *Rita*) m.m. Film og TV: bl.a. TV-dramaet *Frikjent*, NRKs *Jul i Blåfjell*, *Maja Steinansikt*. Fikk Aud Schönemann-prisen i 2010.



Ine Marie Wilmann

Utdannet ved KHiO. Har arbeidet ved Teatret Vårt, Trøndelag Teater, Riksteatret, Den Nationale Scene mfl. Roller i utvalg: *Kitty* (*Anna Karenina*), *Hilde Wangel* (*Fruen fra havet*), *Aricia* (*Fedra*), *Anne Frank* (*Anne Franks dagbok*). Medregissør/skuespiller i monologen *Lykkelig til mine dagers ende* (Black Box). Står bak *Happy Happy Love* (Treverket/Brageteatret). Medlem av Fjerdeklassens Produksjoner. Priser: Amandaprisen for hovedrollen i *De nærmeste*, Gullruten for rollen i *Det tredje øyet*. Medvirket i Oslo Nyes *Fravær* og monologen *Og nå: Verden!*



Trond Høvik

Utdannet ved Statens Teaterhøgskole. Har arbeidet ved Nationaltheatret, Det Norske Teatret, Riksteatret, Den Nationale Scene mfl. Frilanser siden 2003. Sist aktuell som julenissen Julius i NRKs julekalender *Snøfall*. Film og TV: stemmen til Ludvig i *Herfra til Flåklypa/ Jul i Flåklypa*, *Mammon*, *En vanlig dag på jobben*, *Svin*, *Alt for Egil*, *Barbara*, *Budbringeren*, *Foad*, *Amatørene*, *1732 Høtten*, *Eggs*. Priser: Radioteatrets Blå fugl for tittelrollen i *Egil Skallagrimsson*. Gjestet Oslo Nye i bl.a. *Jul i Blåfjell*, *Den glade enke*, *Hypokonderen*.

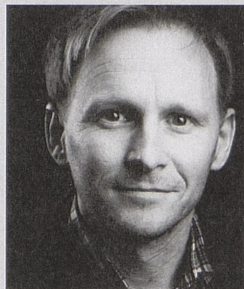
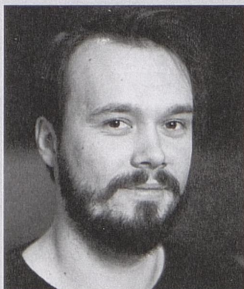


Foto: Magnus Skrede

Pål Rønning

Utdannet ved Arts Educational Schools, London. Arbeidet fem år ved Teatret Vårt etter endt utdanning. Ansatt ved Den Nationale Scene siden 2006. Fikk Hedda-prisen i 2009 for sine roller i *Folkeutrydning – eller leveren min er meningsløs* av Werner Schwab og *Guttene i skyggen* av Lars Norén. Debuterte som regissør i 2013 med *Shakespeares samlede verker* (- lett forkortet). Gjester nå Oslo Nye for første gang.



Marius Næss

Utdannet ved Teaterhøgskolen (KHIO). Medvirket i bl.a. *Rytmar frå Verdsrommet*, *Bradrene Løvehjerte*, *Spellemann på taket*, *Dei ugudelege* og *Bibelen* (Det Norske Teatret), *Fredlaus* og *Et juleeventyr* (Hålogaland Teater), *Pulverheksa*, *Kardemomme by* og *Hamlet* (Riksteatret). Tidligere gjestet Oslo Nye i musikalen *Den glade enke*.



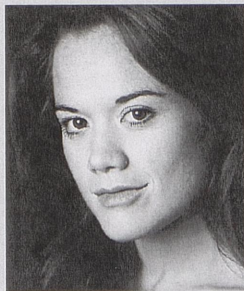
Kari-Ann Grønsund

Utdannet ved Statens Teaterhøgskole. Arbeidet ved Den Nationale Scene, Trøndelag Teater og siden 1976 ved Oslo Nye. Oppsetninger i utvalg: *Den glade enke*, *Guys and Dolls* (2014/ Sarah -1987), *Trollbyen*, *Peer Gynt* (Åse), *Spellemann på taket* (Yente), *Elling* og *Kjell Bjarne*, *Dampen*, *Frankie* og *Johnny* (Frankie), *Peter Pan* (Wendy), *The Rocky Horror Show*, *Mummitrollet* og *det usynlige barnet*, *Karius og Baktus*. Film og TV: seriene *Hjem* og *Lilys butikk*, *Gråtass*, *Herfra til Flåklypa/ Jul i Flåklypa*, *Julenatt i Blåfjell*, *Olsenbanden jr.*, *Over stork og stein*. Gjort egenproduksjonen *Den lille filosofen*. Fikk Aud Schønemann-prisen i 2015.



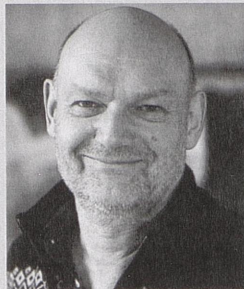
Helle Haugsgjerd

Utdannet ved KHIO og russiske GITIS Scandinaavia i Århus. Har arbeidet ved bl.a. Nationaltheatret, Den Nationale Scene, Riksteatret, Teatret Vårt, Teater Innlandet og Brageteatret. Medlem av kompaniet Fjerdeklases Produksjoner (bl.a. *Hermia* i *En midsommernattsdrøm*). TV: *Mammon*, *Erobreren*, *Det tredje øyet*, hovedrollen i NRKs *Det tredje tegnet*. Tidligere gjestet Oslo Nye i *Neste kamp* og under utdanning spilt *Rødnissejenta* i vår *Jul* i *Blåfjell* m.m.



Henriette Faye-Schjøll

Utdannet ved Arts Educational Schools - London og Teaterhøgskolen. Spilt Jo i West End-oppsætningen *Little Women*. Arbeidet ved en rekke norske scener. Roller og oppsetninger i utvalg: *Nora (Et dukkehjem)*, *Sybil (Privatliv)*, *Late Night Musikal*, *Du er perfekt, men...*, tittelrollene *Pippi*, *Ronja* og *Annie*. Film: bl.a. *Tulla* i *Søndagsengler*. Medlem av kompaniet Fjerdeklases Produksjoner (bl.a. *En midsommernattsdrøm*). Medvirket i Oslo Nyes *Chicago (Mama)*, *Guys and Dolls*, *Oliver!* (*Nancy*), *De dødes tjern*, *Postkort fra Lillebjørn* mfl.



Kim Bjarke, regi

Teatersjef og regissør. Tiltrådte som teatersjef for Oslo Nye Teater i januar 2014. Regiutdannet ved Statens teaterskole, København. Har vært kunstnerisk leder for Nørrebro Teater i København og hatt et virke som kunstnerisk rådgiver ved diverse institusjonsteatre gjennom 20 år; ved bl.a. Den Nationale Scene og Det Kongelige Teater i København. Har instruert mer enn 100 teateroppsetninger i Skandinaavia. Regisserte i fjor suksessen *Hvem er redd for Virginia Woolf?* ved Oslo Nye Teater.



Milja Salovaara, scenografi og kostymer

Scenograf og kostymedesigner. Siden 1995 hatt oppdrag for en rekke nordiske teatre, samt film og TV. Teater i utvalg: *Ronja Røverdatter*, *En får være som en er* og *Onkel Vanja* (Nationaltheatret), *Måken* (Den Nationale Scene), *Andre verdenskrigen* og *Draum om hausten* (Det Norske Teatret), *Fruen fra havet*, *Anna Karenina* og *Et dukkehjem* (Riksteatret), *Hair* (Trøndelag Teater), *Lang dags ferd mot natt* (Teatret Vårt). Fikk Heddaprisen - Beste visuelle design for *En folkefiende*. Tidligere gjestet oss som scenograf/kostymedesigner for bl.a. *Hvem er redd for Virginia Woolf?* og *Fravær*.



Rolf Christian Egseth, lysdesign

Har arbeidet ved Oslo Nye Teaters lysavdeling siden 2003, med lysdesign på bl.a. *Og nå: Verden!*, *Doktor Proktors tidsbadekar*, *The Lulu Show*, *Teaterkonsert med sanger av Leonard Cohen*, *Mummitrollet* og *det usynlige barnet*, *Kjærlighetsbrev*, *Da Hilde ble 50*, *Trassalderen*, *Blind hevn*, *De dødes tjern*, *Pseudonymet*, *Peer Gynt*, *Nøtteknekkeren*, *Breaking The Waves*. Var tidligere tilknyttet Hedmark Teater og Black Box Teater. Arbeidet frilans med TV-produksjon for TV Norge, MTV/ Primetec mfl.



Ingfrid Vasset, masker

Har svennebrev som maskør og parykkmaker og bakgrunn fra Makeup Designory i Los Angeles, Oslo frisørskole og Norsk frisør-, hud- og stylistskeole. Vært maskeansvarlig på Nationaltheatret (*Folk og røvere i Kardemomme by*, *Rockulven* mfl.), Folketeateret (*My Fair Lady*, *Jul i Blåfjell*) og for Peer Gynt på Gålå. Ansatt på Oslo Nye hvor hun har vært maskeansvarlig for bl.a. *Doktor Proktors tidsbadekar*, *The Lulu Show*, *Jul i Blåfjell*, *Teaterkonsert med sanger av Leonard Cohen*, *Guys and Dolls*, *Pseudonymet*, *Spin Doctor*, *Peer Gynt*, *Les Misérables*.

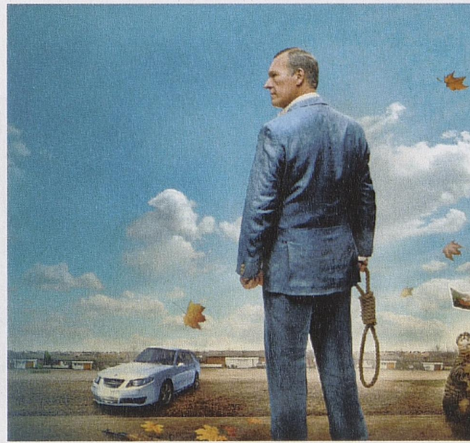


Ibrahim Amir, dramatiker og lege

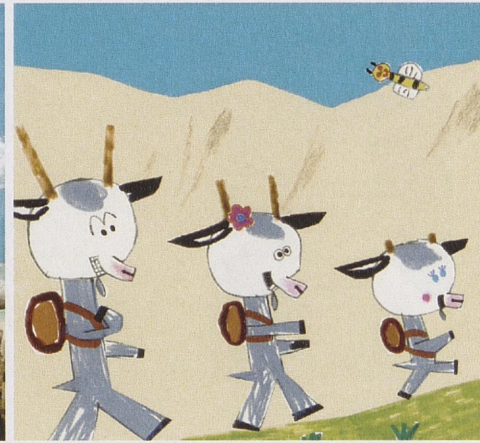
Ibrahim Amir er kurder og ble født i Aleppo, Syria i 1984. Av politiske årsaker fikk han etter tre semestre ikke fullført sine studier i teater- og medievitenskap. Han ble utmatrikulert fordi han deltok i ett minutts stillhet for kurdiske ofre. I 2002 flyktet han til Wien for å studere medisin. Og for å skrive. På tysk, et språk han måtte lære fra grunnen av. Hans novelle, *In jener Nacht schlief sie tief*, vant eksil-litteraturprisen *Schreiben zwischen den kulturen* i 2009. Hans første teaterstykke, *Habe die ehre* (*Hvem har æren?*), som hadde premiere 29. januar 2013 på Wortstätten Wien, ble kritikerrost i Wien og ved Schauspiel Köln. Det blir bearbeidet til engelsk av Richard Bean og vil bli satt opp på Royal Court i London i 2018. Hans andre teaterstykke, *Stirb, bevor du stirbst*, uroppført på Schauspiel Köln 7. november 2015, ble en like stor suksess som hans første. Hans neste teaterstykke, *Homohalal*, får premiere ved Staatsschauspiel Dresden i mars 2017. I dag, hvis han ikke skriver, så arbeider Ibrahim Amir ved et wiensk sykehus som lege. Han er gift og bosatt i Wien.



Musikalen **CABARET**
Forsalg t.o.m. 8. april
Hovedscenen



EN MANN VED NAVN OVE
Ekstraforestillinger fra 20. april
Centralteatret



BUKKENE BRUSE PÅ BADELAND
Spilles t.o.m. 18. mars
Trikkestallen



DEN LILLE MULDVARPEN....
Nypremiere 23. mai



KARIUS OG BAKTUS
Spilles fra 28. mars

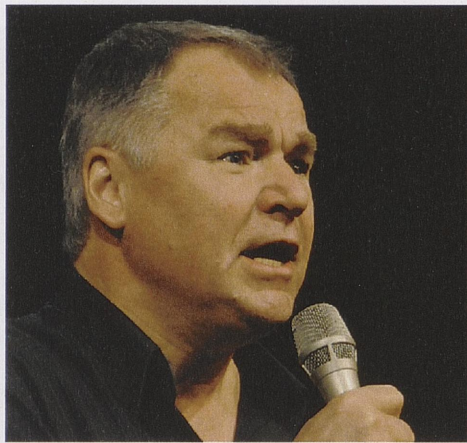


1950 - SPIENEN Statsteatret
Oslopremiere 19. april



FØRSTEREIS

Spilles fra 16. mai
Centralteatret



VARIG VIND

Spilles til 8. april
Teaterkjeller'n



LEV SJØL

Spilles 18. og 25. mars
Teaterkjeller'n



EVENTYRET EVERT

Ekstraforestillinger fra 14. mars



FARLIG MINNE Detekteamet

Spilles t.o.m. 1. april



THANK YOU FOR THE MUSICALS

Spilles 24. mai

ET SULTENT BARN MISTER KONSENTRASJONEN

Sabonas matstasjoner gir barna ett varmt måltid om dagen. Matstasjonen/måltidet er et svært viktig bidrag til at barna kommer seg på skolen, og en forutsetning for at de kan konsentrere seg i timen og lære. For de fleste barna er dette det eneste måltidet de spiser i løpet av en dag.

TAKK for at du er der!

Les mer på www.sabona.no.



For 250 kroner kan ett barn få et daglig varmt måltid i et halvt år. Vipps 250 kroner eller et valgfritt beløp til #13214.

BLI MED- BILLETTEN KR. 50,-

Nå gir vi alle mulighet til å gå på teater via vårt inkluderingsprosjekt.

Les mer: www.oslonye.no



BLI MED BILLETTEN®

Bli medlem!

VENNER AV OSLO NYE TEATER

Som venn av Oslo Nye Teater får du to billetter til hver oppsetning til rabattert pris, eksklusive møter med regissører og skuespillere, omvisninger på våre scener, teaterturer m.m.

Pris kr 400,-

Kontakt Elisabeth Vatne-Lund
e.vatnelund@gmail.com • Mobil: 46923158



VENNEFORENING

Billetter:
22 34 86 80
815 33 133
www.oslonye.no
7-Eleven
og Narvesen

Oslo Nye Hovedscenen
Rosenkrantzgt. 10

Oslo Nye Centralteatret
Akersgt. 38

Oslo Nye Trikkestallen
Torshovgt. 33

Oslo Nye Teaterkjeller'n
Akersgt. 38

www.oslonye.no

Følg Oslo Nye Teater på:

